

Чланак високог представника за БиХ Кристијана Шварц- Шилинга: “Европска унија треба да призна властити успјех у БиХ”

Овог мјесеца предводио сам делегацију предузетника из Босне и Херцеговине (БиХ) у посјети сајму технологије ЦЕБИТ, одржаном у Хановеру. Када сам 1980-тих година обављао дужност министра пошта и телекомуникација у Њемачкој, био сам један од оснивача ЦЕБИТ-а, који данас представља највећи сајам информатичке технологије у свијету. Због тога ми је било драго што сам могао да искористим своја познанства и контакте у Хановеру како бих предузетнике из БиХ представио потенцијалним међународним партнерима.

Био сам задовољан резултатима. Пословни људи из БиХ представили су на тржишту себе и своја предузећа на конкурентан начин. Потенцијални партнери постављали су детаљна питања – о цијенама рада у БиХ, инфраструктури, људским потенцијалима, фискалном окружењу итд.

Ова је размјена била заснована на практичним и правовременим пословним информацијама. Често пожелим да је овакав ниво отвореног и директног дијалога присутнији и чешћи на политичкој сцени.

Међутим, о Босни и Херцеговини се, нажалост, често говори на начин који је барем деценију застарио. Могуће инвеститоре интересују цијене телекомуникацијских услуга; новинари и политичари чешће постављају питања о стопи криминала. (Званично, стопа уличног криминала у Сарајеву мања је него у већини градова у Европској унији)

Готово потпуно одумрла привреда у послеријератном периоду средином 90-тих година сада се развија у складу са стандардима Централне Европе и све је разноврснија (због тога су предузетници и посјетили Хановер). Уведен је модеран електронски систем за издавање личних докумената, у складу са стандардима ЕУ, те су лични документи у БиХ сада сигурни и заштићени од кривотворења. Оптимистичан сам и вјерујем да ће чак и друштвене несугласице настале као посљедица трагедије која се у овој земљи десила почетком 90-тих година коначно бити превазиђене, како би се стање у БиХ сада нормализовало и поново успоставио уобичајени модел толеранције и интегрисаног друштва без дискриминације.

А ипак, када сам предводио посјету делегације БиХ у Хановер, моја канцеларија је морала да спонзорише пријаве за визу неких од учесника.

То је заиста бесмислено.

Босна и Херцеговина је прича о успјеху за који велике заслуге припадају Европској унији. Али чини се готово као да ЕУ не жели да призна у коликој је мјери опоравак БиХ заиста био успјешан – зато је за ову земљу визни режим и даље на снази.

Органи власти БиХ започеле су процес преговора о споразуму о стабилизацији и придруживању са Европском унијом у новембру прошле године, након што су реализовале амбициозан план реформи којима је судство усклађено са европским стандардима, оружане снаге уједињене, те успостављени механизми за успјешну слободну тржишну економију (5 процената годишњег раста у протекле четири године).

Пријем у ЕУ дио је програма сваке значајне политичке странке у БиХ, тако да се ЕУ налази у веома моћној позицији да домаћим органима власти остварење овог циља услови испуњењем њихових обавеза (укључујући пуну сарадњу са Хашким трибуналом).

ЕУ мора да буде устрајна и енергична у постављању овог услова, и мора то да чини када год је потребно. У исто вријеме, ЕУ

мора разумјети да БиХ заиста *остварује* значајан напредак – само признавање те чињенице може да убрза темпо напретка који је већ постигнут.

Другим ријечима, о успјеху или неуспјеху процеса транзиције ове земље ка пуноправном чланству у клубу просперитетних и демократских европских држава неће одлучивати само активности БиХ органа власти – то ће зависити и од онога шта ће учинити Европска унија.

Са једне стране, ЕУ је изразила наду да ће привреда у БиХ наставити да се развија. Са друге стране, они од пословних људи из БиХ траже да стоје у редовима испред амбасада у Сарајеву и да чекају данима, некада и седмицама, да добију потребне путне исправе. Замислите како би то изгледало када би предузетници из Европске уније морали да аплицирају за визу сваки пут када желе да посјете клијенте на другим тржиштима! Ми бисмо то сматрали стављањем ограничења на трговину!

Визни режим за грађане БиХ је ступио на снагу тек 1990-тих година. У том времену прије Шенген виза, грађани из овог дијела свијета слободно су путовали по Западној Европи, а то је вјероватно допринијело бржем колапсу комунизма. У овом тренутку не лобирам за потпуно укидање визног режима. Али тврдим да требамо да уведемо систем *ублажавања* визног режима који би донио предности пензионерима, студентима, академским радницима и пословним људима из Босне и Херцеговине. Европска комисија дала је приједлоге за ублажавање визног режима који се крећу у правом смјеру, али још увијек не укључују категорију путника који често путују у службене сврхе. То намјеравам да посебно истакнем на конференцији министара унутрашњих послова ЕУ која ће се почетком маја одржати у Бечу.

Босна и Херцеговина је мала тржишна демократија која сада улаже максималне напоре како би се у потпуности интегрисала у ЕУ. Реално гледајући, БиХ је још увијек далеко од пуноправног чланства, али сада је потпуно јасно да постоји потреба да се ова земља пуна потенцијала што више приближи Европи. Визни

режим ЕУ за циљане групе грађана БиХ треба да буде ублажен, и то што прије. Како би сачували и унаприједили нешто што је већ сада европска прича о успјеху.

Кристијан Шварц-Шилинг је специјални представник Европске уније и високи представник међународне заједнице у Босни и Херцеговини.